

(המשך מעמוד 27)

כדי לשמוע את אלה פיצג'רלד — לא נמצאו די חובבי ג'אז בישראל כדי לכסות את הוצאות כרטיס הטיסה שלה הנה. עתה יועמדו חובבי ג'אז הישראלים ב"מבחן חדש. אין זו עוד פגישה מקרית של כמה נגנים, הפעם זוהי המישיה מגובשת העומדת על רמה מוסיקאלית גבוהה.

החמישיה נולדה לרגל פתיחת מועדון הג'אז החדש בלו נוט (הצליל הכחול). הם ניגנו יחד לקראת הפתיחה כמה חודשים, והתוצאה הראתה כי היה כדאי.

לרקיע ברגליים. זאן'לו אטלן הי' חצוצרן, בנו של הצייר המפורסם, הגיע ארצה לפני שנה, מפאריס. גייטנופוליס ("אורפאוס") ממלו, הסקסופוניסט, הוא יחני ליד ירושלים. מישה סגל הפסנתרן הוא סתם ישראלי, טדי קלינג הבסיסט הוא ישראלי, בן 17 בלבד. ואילו ז'ראר פארו איש-התופים הוא בנו של דיפלומט צרפתי העובד בישראל.

בהתחלה הם ניגנו כל אחד לעצמו, ב"יתו. אחר כך הם עברו ממקום למקום, ניגנו בפני חברים, ובפני מעריצים. בסוף הם מצאו האחד את השני והחליטו ליצור חמישיה.

בשעות הלילה הקטנות אפשר לקפוץ ל"מועדונם התל-אביבי, להתיישב באולם ולרקוע ברגליים יחד עם כל הקהל, לצלילים סועי-רים מלאי קצב, או לשבת בשקט ולהינות עם כל הגוב והלב, בקטעים שקטים, רגישים. בשעות הלילה המאוחרות מגיעים למקום

אירנה, האם הפעם זה שונה —

ננה, הבת — כי הסתכנתי בפקעת

נגנים וחובבים מכל העיר, עולים על הבמה ומשתתפים בניגונה מאולתרת, שהיא היסוד של כל ג'אז אמיתי.

מופעים

הנופש והריקוד

"הפעם זה שונה — / כי הסתכנתי ב"פקעת חוטי זהב / יוט וליה מתנסה ב"כל טיב ועצב / בכאב חדש"; אפשר לחשוב שזה שיר. אבל זאת טעות. זה ריקוד. ריקוד עדין, הנרקד לצלילים של באך. אפשר כמובן לשאול איך אפשר לרקוד

רצת הזיתים

לפני ארבע שנים דרשה הסוכנות לעקור את עצי-הזית שבצמק-המרל — כדי לנטוע במקומם מטעי בננות.

★ ★ ★

איזו היו גל-אבנים

עמקיימה הרל הוא מין גן-עדן קטן במורדות הכרמל, מכוסה בים של עצי-זית עתיקים, בני אלפיים שנה, עם גזעים עבים, חלוי לים, זרועות מגויידות, וכלניות ורקפות הפורחות בין השורשים. משרד-החקלאות אישר את עקירת-העצים, והעביר את האישור לאישה-איזור. אישה-איזור יצא לשטח, הסתכל על העצים שבו, ואישר את העקירה.

שאלו אותו איך הוא העז לאשר עקירת עצים בעלי ערך כה רב, והוא אמר: "קיבלתי הוראה ממשרד-החקלאות." שאלו אותו למה, אם כן, הוא יצא לשטח לראות את העצים, והוא אמר: "זאת ההוראה של משרד-החקלאות. אסור לאשר מבלי לצאת לשטח." בכרם-המרל היו חמש מאות דונאם עצי-זית מימי הבית השני, 300 דונאם מהם נעקרו, ובמקומם נטעו 300 דונאם עצי-בננות. אבל במשך הזמן התברר שאדמת המקום לא מתאימה לבננות. אז הבננות נעקרו, ואיש לא ידע מה לנטוע במקום, משום שהארמה של כרם-המרל מתאימה למטעים, ומטעים יש כבר בארץ יותר מדי. השחקים מוצפים בפירותיהם.

לא נותרה ברירה אלא לנטוע במקום כרמי-זיתים, אך כיוון שאת הזיתים כבר עקרו, ואי-אפשר היה לנטוע אותם מחדש, זרעו בגן-עדן זה חטיה, שלא עלתה יפה.

נשארו בכרם-המרל 300 דונאם חטיה ו-200 דונאם עצי-זית, שרידים של גן-העדן הירוק שהיה שם פעם. אברהם יפה, הממונה על שמורות-הטבע, רצה לעשות מהעמק שנותר מקום נופש וקייט, אבל הסוכנות החליטה לעקור את הזיתים ולנטוע במקומם שוב בננות, כי אמרו שהארמה שם מתאימה לבננות יותר מאשר האדמה בחציו השני של העמק.

אברהם יפה פנה לרענן וייץ, איש הקרן-הקיימת, תיאר בפניו את יופיים וערכם של העצים הללו, וביקש ממנו לא לעקור אותם. רענן וייץ שאל: "יש שם עצי-נוי?"

אברהם יפה ענה שאין שם עצי-נוי, אבל יש שם עצי-זית בני אלפיים שנה, מקסימים ביופיים.

"אבל עצי-נוי אין שם?" שאל רענן וייץ, והסביר שאילו היו עצי-הזית עצי-נוי — הוא יכול היה להגן עליהם, אבל מאחר שהם עצי-פרי, והם לא נותנים פרי משום שאין מי שיטפל בהם, — צריך לעקור אותם.

אחרי דיונים הוחלט בכל זאת לתת להם שהות של חודש וחצי, אולי יצליחו להכריז עליהם כעל עצי-קדושים או לפחות כעל עצי-היסטוריים — וכך להציל אותם. כל אחד ידע שאילו היה במקום גל-אבנים מאותה תקופה — היה אסור לנגוע בו.

אבל את העצים איש לא הציל. השהות קוצרה, וביום השישי האחרון נעקרו כל עצי-הזית העתיקים של העמק.

בעוד מאה שנה, כשיבואו ארצה תיירים אמריקאים ויבקשו לראות את שבעת המינים, יקחו אותם אל שדות ישראל ויראו להם את הגרבילאה, האקאציה, הפיקוס והאיזורכת, הקווארינה, הגוקורגה והפרקינסוניה.

וכשהם יעירו משהו על חוסר הדמיון בין העצים הללו לבין הזית, הרימון, התאנה וכל השאר, יסבירו להם שחוסר הדמיון הוא מיקרי בהחלט.

פעם, כשהאנגלים הגיעו לארץ-ישראל, הם התפעלו מעצי-הפרי הנפלאים שלה, וביחוד מעצי-הזית, והגנו עליו בחוק מיוחד המבטיח עונש לכל הסוגע בו.

כשהאנגלים הלכו, הם הורישו ליהודים את הזיתים, ואת החוקים המגינים עליהם. היהודים הסתכלו על העץ המוזר הזה שכמוהו לא צמח אף פעם בעיירה שלהם, ושלא מוציא פרחים אדומים וכחולים, ושאלו את עצמם מה אפשר לעשות איתו.

הסבירו להם שמעץ-הזית עושים שמן, והם שאלו בתימהון מדוע צריך לעשות שמן מזיתים, כשאפשר לקנות שמן בחנות. בכל זאת פתחו את בית-החרושת שמן והתחילו לייצר מעצי-הזית שמן זית רך וסבונים עדינים וריחניים. אבל אחר כך התברר שיותר קל לייצר סבון עץ-הזית ושמן זית זך מחומרים סינטטיים מאשר מעצי-זית.

★ ★ ★

הלכו והתייבשו

יום יש בארץ מעט עצי-זית מהם עושים הערבים שמן, מעט עצי-זית מהם קוטפים היהודים זיתים, והרבה עצי-זית המשמשים לנוי, ומיפים את הרי הארץ ועמקיה.

בהתחלה טיפלה בעצי-הזית מחלקת היעור של הממשלה, שהיתה עסוקה בניטע עצי-אורן חדשים ולא היה לה זמן לטפל בעצי-הזית העתיקים, לעדור אותם פעם בשנה, לגזום אותם, כדי שלא יתנחלו וימותו.

במשך שמונה-עשרה השנים הראשונות של המדינה ניטעו עצי-אורן צעירים בכל מורדות ההרים ועצי-הזית העתיקים הלכו והתייבשו.

לאחר שמונה-עשרה שנה הועברה מחלקת היעור של הממשלה לקרן-הקיימת, ועצי-הזית העתיקים החליפו בעלים. בקרן-הקיימת יש סדר מופתי. יש שם אנשים האחראים על ניטע עצים, ויש שם אנשים האחראים על גידוע עצים.

הנוטעים יוצאים לשדות ונוטעים עצים או מטפלים בעצים נטועים, והגודעים הולכים אחריהם וגודעים אותם. וכך קרה שבשבע השנים האחרונות נגדעו מאות דונאמים של עצי-זית עתיקים, ובמקומם ניטעו עצי-אורן, שיכונים, ועצים אחרים.

בחוק המנדטורי הקיים בישראל כתוב שכדי לעקור עץ מוגן יש להגיש בקשה למשרד-החקלאות. משרד-החקלאות צריך לעיין בבקשה, ולהעביר את חוות דעתו לאחראי על מטעי האיזור, והאחראי צריך לצאת לשטח לראות את העצים, ולהחליט אם מותר לעקור אותם או לא.

הבאת אשתו ושטען כי אשתו היא המכה איתו, לא להשתחרר ממעצרו, בהסבירו כי הוא בטוח שברגע שישוב לביתו תמשיך אשתו להכותו.

● **עייפות מוסיקאלית.** בהרצליה מצא פועל-נקיון, למחרת הטיילבסטר, אקור-דיון חדש בפח-האשפה ליד אולם-התיאטר, מסר אותו למשטרה, שגילתה כי האקורדיון שייך לנגן שהתבסס בחגיגת הטיילבסטר, נלאה לשאת את הכלי עד ביתו, הטיל אותו לפח הקרוב.

● **דיבור מינימאלי.** בירושלים קבע שירות-השידור ארבע רמות לשדרי קול ישראל, החל ברמה א' לקריינים, החיכיים הגייה תקינה של עי"ן, ח"ית, רי"ש, שח"ד נע ודגש-חוק, עד לרמה ד', המיועדת ללא-אנשי קול ישראל ושהוגדרה כרמה מחחת למינימום.

אחר כך האמא והבת רוקדות את כל מה ששרו, ואחרי כן הן מופיעות שתייהן בסרט, שהוא מין גירסה אחרת על אותו שיר.

"איך יתכן שאת עושה כל כך הרבה דברים. רוקדת, כותבת, מביימת ומשחקת כל זה בבת אחת?" שואלים את האמא. אירנה גיטרי.

"אני לא עושה רק את הדברים הללו," היא עונה. "אני גם נושמת, גם זזה, גם מתהלכת וגם מדברת. כל זה בבת אחת, ואני יכולה לעשות עוד. יותר מזה."

הווי

● **מה שבטוח — כמות.** בתל-אביב ביקש יעקב בן-הרוש, שנאשם ב-